



การพัฒนาารูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อการพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรม
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
The Development of Educational Cooperation Model for Hotel
Business Manpower Development of Vocational Colleges Under the
Office of the Vocational Education Commission

พิสุทธิ์ สันติคุณาภรณ์ Pisut Suntikunaporn^๑

นิพนธ์ วรรณเวช Nipon Wonnawed^๒

พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ Pongsok Ruamchomrat^๓

Received: October 01, 2019

Revised: November 02, 2019

Accepted: December 20, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบความร่วมมือเพื่อการพัฒนา
กำลังคนด้านธุรกิจโรงแรม และเพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบความร่วมมือเพื่อการพัฒนา
กำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การ
ดำเนินการวิจัย ๔ ขั้นตอน ประกอบด้วย ๑) ศึกษา และวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ
ร่วมมือเพื่อการพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา แล้วทำการวิเคราะห์
สังเคราะห์เนื้อหา ๒) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านธุรกิจโรงแรมและการจัดการศึกษาระดับ
อาชีวศึกษาสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ คนซึ่งเลือกมาแบบเจาะจง โดยแบบสัมภาษณ์ชนิด
ปลายเปิด ๓) สร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบความร่วมมือเพื่อการพัฒนากำลังคน
ด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยเทคนิคเดลฟาย
จำนวน ๓ รอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๗ คน ซึ่งเลือกมาแบบเจาะจง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่ง
โครงสร้าง และแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราประมาณค่า ๕ ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ
มัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ ๔) การประเมินรูปแบบความร่วมมือเพื่อการพัฒนากำลังคนด้าน
ธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตัวอย่างเป็น
ผู้บริหารด้านธุรกิจโรงแรมและผู้บริหารของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน ๓๗๕ คน โดยการสุ่มแบบ
หลายขั้นตอน ซึ่งแบบสอบถามมีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ ๑.๐๐ ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ
๐.๙๘ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ๑)
องค์ประกอบของรูปแบบความร่วมมือเพื่อการพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัย

^๑มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี pisut.s@gmail.com

^๒มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

^๓มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี



อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบหลักคือ องค์ประกอบด้านการกำหนดเป้าหมายและหลักการ องค์ประกอบด้านการวางแผน องค์ประกอบด้านการดำเนินงาน และองค์ประกอบด้านการประเมิน และในแต่ละองค์ประกอบหลักประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบย่อยคือ องค์ประกอบด้านความร่วมมือ องค์ประกอบด้านหลักสูตร องค์ประกอบด้านผู้เรียน และองค์ประกอบด้านบุคลากร ๒) ผลการประเมินรูปแบบความร่วมมือเพื่อการพัฒนา กำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อการพัฒนา กำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมาก

คำสำคัญ : องค์ประกอบ, รูปแบบความร่วมมือ, การพัฒนา กำลังคนด้านธุรกิจโรงแรม

Abstract

This research The objective is to study the components of the cooperation model for developing manpower in the hotel business and To create and verify the cooperation model for the development of the manpower in the hotel business of vocational colleges Under the Office of the Vocational Education Commission. By conducting 4 steps of research: 1) Study and analyze the concepts, theories related to cooperation for the development of hotel business manpower of vocational colleges And then analyze Synthesizing the content, 2) Interviewing experts in hotel business and vocational education management, interviewing 5 persons who chose to be specific. By open-ended interview type.3) Create and verify the suitability of the cooperation model for the development of the hotel business manpower of the vocational college Under the Office of the Vocational Education Commission By using Delphi technique in 3 rounds, with 17 experts selected for specific By using a semi-structured interview And a questionnaire that is a 5-level estimation model. The statistics used for data analysis are median and interquartile range.4) Assessment of the cooperation model for the development of hotel business manpower of vocational colleges Under the Office of the Vocational Education Commission For example, there were 375 executives in the hotel business and administrators of vocational colleges by multi-stage random sampling. Which the questionnaire With content validity equal to 1.00, all items and confidence values equal to 0.98. The statistics used in data analysis are mean and standard deviation. The research found that 1) The composition of the cooperation model for the development of hotel business manpower of vocational colleges Under the Office of the Vocational Education Commission, consisting of 4 main components: Determination of goals and



principles of operational planning and assessment and in each of the main components consisting of 4 sub-elements, namely Cooperation in courses on learners and personnel. 2) The result of the evaluation of the cooperation model for the development of the hotel business manpower of the vocational college Under the Office of the Vocational Education Commission found that the educational cooperation model for the development of hotel business manpower of vocational colleges Under the Office of the Vocational Education Commission is appropriate, the possibility of implementation.

Keywords: composition, cooperation model, hotel business manpower development



บทนำ

จากสถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวน ๓๘.๒๘ ล้านคน โดยเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยว ๓๕.๕๕ ล้านคนอยู่ที่ร้อยละ ๗.๕๔ โดยรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยอยู่ที่ ๒.๐๑ ล้านล้านบาทในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มีรายได้จากการท่องเที่ยว ๑.๘๓ ล้านล้านบาทอยู่ที่ร้อยละ ๙.๖๓ นอกจากนี้การท่องเที่ยวในประเทศของคนไทยเองก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยเองเป็นจำนวน ๑๖๔.๒๔ ล้านครั้งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๓.๖๑ และก่อให้เกิดรายได้ ๑,๐๖๘.๒๐ ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ ๗.๙๔ จากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (กองสถิติการท่องเที่ยว, ๒๕๖๒) โดยอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยนั้นมีอัตราการเติบโตมากกว่าอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวที่เดินทางทั่วโลก นอกจากนี้การท่องเที่ยวจากคนในประเทศมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่มีการเติบโตก้าวหน้าอย่างมาก และเป็นรายได้หลักของประเทศอีกหนึ่งช่องทางหนึ่ง

ธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านของรายได้ และจำนวนห้องพัก โดยจำนวนห้องพักมีการเติบโตเป็นอย่างมากหากเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวนห้องพักในประเทศไทยมีอยู่จำนวน ๔๘๑,๕๒๙ ห้อง และปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวนห้องพักในประเทศทั้งหมดอยู่ที่ ๗๒๑,๕๐๑ ห้องจะเห็นได้ว่าอัตราการเติบโตของจำนวนห้องพักนั้นมีการเติบโตอย่างรวดเร็วแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเติบโตของธุรกิจด้านการบริการของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการโรงแรมที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศไทย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๖๒) คุณภาพของการให้บริการในธุรกิจโรงแรมนั้นขึ้นอยู่กับตัวของบุคลากรในฐานะผู้ให้บริการที่ต้องมีใจรักในอาชีพการให้บริการและสามารถพัฒนาของตนเองจนเข้าถึงหัวใจของงานบริการให้เป็นที่พึงพอใจของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของธุรกิจว่าต้องมีการบริการที่มีคุณภาพและสร้างความไว้วางใจกับลูกค้าให้มากที่สุดสามารถรับรู้ถึงความพึงพอใจของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว เกิดการเรียนรู้ถึงวิธีการบริการที่สร้างความประทับใจแก่ผู้ใช้บริการ (วีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์, ๒๕๕๕ : ๖) จึงนับเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งของการสรรหากำลังคนที่มีคุณภาพในธุรกิจโรงแรม

การอาชีวศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพราะการผลิตบุคลากรสายอาชีพเป็นบทบาทสำคัญของสถาบันการศึกษาที่จัดสอนวิชาชีพในการผลิตบุคลากรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส) และระดับนักเทคโนโลยีหรือปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ เพื่อให้ได้ผลผลิตเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงาน รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของสังคม (เกษมสันต์ วัฒนานรงค์, ๒๕๕๖ : ๗๖) การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นวิธีการจัดการศึกษาวิชาชีพแนวหนึ่งที่มีข้อตกลงระหว่างสถาบันหรือสถานศึกษาอาชีวศึกษากับสถานประกอบการในภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลโดยผู้เรียนจะใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถาบันหรือสถานศึกษาอาชีวศึกษาและเรียนภาคปฏิบัติ



ในสถานประกอบการเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนซึ่งสถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบรวมกันโดยสถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา, ๒๕๕๑ : ๓)

จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับความร่วมมือทางการศึกษา การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของอาชีวศึกษา พบว่า ความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนยังดำเนินการได้ไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย เพราะมีลักษณะต่างฝ่ายต่างทำ ขาดการมีส่วนร่วมกันอย่างจริงจัง สถานศึกษากับสถานประกอบการ ไม่ได้กำหนดแผนและรูปแบบของความร่วมมือทางการศึกษาที่อย่างชัดเจนว่าแต่ละภาคส่วนจะต้องมีบทบาทหน้าที่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันอย่างไร ทั้งด้านการวางแผนการฝึก การดำเนินการฝึก การนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการฝึก สถานประกอบการส่วนมากไม่มีมาตรฐานเพียงพอ การคัดเลือกนักศึกษาไม่สอดคล้องกับหลักการจัดการอาชีวศึกษา และศักยภาพของสถานศึกษา นักศึกษาเองก็มีวุฒิภาวะน้อย และยังมีผู้เรียนในระบบทวิภาคีต้องออกกลางคัน เนื่องจากมีปัญหาในการฝึกปฏิบัติ การใช้เวลาในการฝึกงานช่วงเวลากลางคืน สถานประกอบการใช้แรงงานเกินกำหนดเวลาในสัญญา และยังพบว่าการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศงานในสถานประกอบการเท่าที่ควร (ชูศักดิ์ บุญปัญญา, ๒๕๕๕ : ๑๔๕)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาและสร้างความตระหนักถึงปัญหาความสอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของธุรกิจโรงแรม ในเรื่องคุณภาพแรงงาน ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาสถานประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้มีรูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่สามารถนำไปใช้ในการเตรียมและพัฒนากำลังคนอย่างมีคุณภาพสนองความต้องการของตลาดแรงงานของธุรกิจโรงแรมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๒. เพื่อประเมินรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. รูปแบบการวิจัย
ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์สังเคราะห์กรอบแนวคิด และตัวแปร เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบและพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการวิจัย



คือ แนวคิด หลักการและทฤษฎีต่าง ๆ ทั้งด้านรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การจัดการศึกษาโดยสถานประกอบการ การพัฒนากำลังคนของสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษาธุรกิจโรงแรม และเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย โดยทำการศึกษาตัวแปร เกี่ยวกับด้านการกำหนดเป้าหมายและหลักการ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการ ประเมินผล

โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนา กำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๑) ศึกษา และวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี สภาพปัจจุบัน และปัญหาต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง กับรูปแบบความร่วมมือเพื่อการพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจากเอกสาร บทความและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องทั้งใน ประเทศไทยและต่างประเทศ แล้วทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา

๒) นำองค์ประกอบของรูปแบบความร่วมมือเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี ไปทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ คนที่เลือกมาแบบเจาะจง โดยแบบ สัมภาษณ์ชนิดปลายเปิด ซึ่งทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

๓) ตรวจสอบความเหมาะสมองค์ประกอบของรูปแบบความร่วมมือเพื่อพัฒนากำลังคน ด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการ สัมภาษณ์และสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน ๓ รอบ โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๗ คน ซึ่งเลือกมาแบบเจาะจง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และ แบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราประมาณค่า ๕ ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ มัชยฐานและ พิสัยระหว่างควอไทล์

ขั้นตอนที่ ๒ สร้างและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ความร่วมมือเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๑) นำองค์ประกอบของรูปแบบความร่วมมือเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ผ่านการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมภาษณ์และสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดย ใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน ๓ รอบ มาสร้างรูปแบบความร่วมมือเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๒) การประเมินรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยตัวอย่างผู้ตอบ แบบสอบถามผู้บริหารสถาบันอาชีวศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและผู้จัดการทั่วไปของ สถานประกอบการด้านโรงแรม จำนวน ๓๗๕ คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยใช้แบบสอบถาม ที่เป็นแบบมาตราประมาณค่า ๕ ระดับ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน



๓) นำเสนอรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๒. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นการพัฒนาในรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัด เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกตามชั้นการวิจัยและกำหนดคุณสมบัติดังนี้

๒.๑ สัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิมีตำแหน่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านนโยบายทางการศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบในอาชีวศึกษาในเชิงนโยบาย เป็นกลุ่มเจ้าของธุรกิจโรงแรมในจังหวัดต่างๆ อาจารย์ที่สอนบริหารการจัดการโรงแรม การท่องเที่ยวและโรงแรม ผู้อำนวยการอาชีวศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือ ด้านองค์ประกอบรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๕ คน

๒.๒ พัฒนาและตรวจสอบเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ผู้อำนวยการผู้บริหารอาชีวศึกษา ได้แก่ ที่ปรึกษาระดับนโยบาย ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ จำนวน ๒ คน ธุรกิจโรงแรม ได้แก่ ผู้จัดการทั่วไป หรือหัวหน้าฝ่ายที่ดำเนินงาน ความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างอาชีวศึกษากับธุรกิจโรงแรม หัวหน้าฝ่ายบุคคล จำนวน ๖ คน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาหรืออาจารย์ผู้สอนการบริหารจัดการโรงแรม จำนวน ๙ คนรวมทั้งสิ้น ๑๗ คน การตรวจสอบเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมินรูปแบบของการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ตัวอย่าง จำนวน ๓๗๕ คน

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

๓.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ใช้การวิเคราะห์ โดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

๓.๓ การวิเคราะห์เพื่อประเมินรูปแบบใช้การวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

๑. องค์ประกอบของรูปแบบความร่วมมือเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ผ่านการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และสัมภาษณ์และสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน ๓ รอบ พบว่า ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบหลักคือ การกำหนดเป้าหมาย และหลักการ การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมิน และในแต่ละองค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบย่อยคือ ด้านความร่วมมือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน และบุคลากร



๒. รูปแบบความร่วมมือเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามุ่งองค์ประกอบหลัก ๔ องค์ประกอบ คือ การกำหนด เป้าหมายและหลักการ การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมิน และในแต่ละองค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบย่อยคือ ด้านความร่วมมือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน และบุคลากร แสดงได้ตามภาพ



ภาพรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ในแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ องค์ประกอบกำหนดเป้าหมายและหลักการ มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบย่อยสรุปได้ ดังนี้

๑) ด้านความร่วมมือมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษา และสถานประกอบการกำหนดกรอบผลประโยชน์ที่ได้รับร่วมกัน สถานศึกษาและสถานประกอบการ



ลงนามความร่วมมือ และสถานศึกษาและสถานประกอบการทำการตกลงร่วมกันที่จะผลิตแรงงานที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของแรงงานด้านโรงแรม

๒) ด้านผู้เรียนมีความเหมาะสมความเป็นได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ พัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้ผู้ฝึกอาชีพเข้าใจคุณธรรมและจริยธรรม ฝึกให้ผู้ฝึกอาชีพเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้ฝึกอาชีพสามารถปรับตัวในโลกยุคดิจิทัลได้ ให้ผู้ฝึกอาชีพเป็นผู้มีความรู้รอบด้าน ให้ผู้ฝึกอาชีพสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ พัฒนาให้ผู้ฝึกอาชีพมีใจรักงานบริการ และจิตอาสา พัฒนาด้านทักษะ อันพึงประสงค์และสมรรถนะของแรงงานด้านโรงแรม

๓) ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมความเป็นได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานประกอบการแต่ละที่ พัฒนาหลักสูตรตามบริบทและข้อจำกัดของแต่ละพื้นที่ จัดหลักสูตรให้ตรงตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของแรงงานด้านโรงแรม และจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ

๔) ด้านบุคลากรมีความเหมาะสมความเป็นได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ บุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการพัฒนาตนเอง และบุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยี

๒.๒ องค์ประกอบการวางแผน มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบย่อยสรุปได้ ดังนี้

๑) ด้านความร่วมมือมีความเหมาะสมความเป็นได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดจำนวนผู้ฝึกอาชีพ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันทำข้อตกลงสัญญาฝึกอาชีพ ได้แก่ ระยะเวลาการฝึก ข้อบังคับและระเบียบการฝึก สวัสดิการและเงื่อนไขต่างๆ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประเมินและจัดเตรียมความพร้อมของทรัพยากร อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกก่อนการเรียนและการฝึกอาชีพ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันวางแผนการประชาสัมพันธ์หลักสูตร และสถานศึกษาและสถานประกอบการประเมินความพร้อมของบุคลากรในการเรียนและฝึกอาชีพ

๒) ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมความเป็นได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ สถานประกอบการกำหนดกรอบทฤษฎี และทักษะพื้นฐานสำหรับการเรียนในสถานศึกษา กำหนดหลักเกณฑ์ และแผนการนิเทศ กำกับ และติดตามผู้ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ จัดเตรียมแผนการฝึกอาชีพที่มีประสิทธิภาพ และจัดแผนการเรียนให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ

๓) ด้านผู้เรียนมีความเหมาะสมความเป็นได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ วางแผนจำนวนผู้เข้ารับการฝึก



อาชีพในแต่ละแผนก กำหนดคุณลักษณะผู้เข้าสมัครการฝึกอาชีพ กำหนดขั้นตอนการคัดเลือกกำหนด และกำหนดวิธีการคัดเลือกเช่น สอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์

๔) ด้านบุคลากรมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารของสถานศึกษา และสถานประกอบการมีหน้าที่สนับสนุนความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ สถานประกอบการจัดเตรียมบุคลากรผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึกและสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดบทบาท และหน้าที่ของบุคลากร

๒.๓ องค์ประกอบการดำเนินงาน มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑) ด้านความร่วมมือมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรครู ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก ครูนิเทศ ปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพเพื่อทำความเข้าใจกับผู้ฝึกอาชีพ จัดอบรมผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึกในด้านการถ่ายทอดความรู้ และการประเมินผล เตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอาชีพ ประชาสัมพันธ์หลักสูตร ตามที่วางแผนร่วมกัน และคัดเลือกผู้ฝึกอาชีพพร้อมกันเพื่อให้ได้ผู้ฝึกอาชีพที่มีความพร้อม

๒) ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ ดำเนินตามกรอบกิจกรรมที่ทำการตกลงร่วมกันทั้ง ๒ ฝ่าย ชี้แจง ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแก่บุคลากร จัดการเรียนในสถานศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้จัดตารางการเรียนเพิ่มเติมระหว่างการฝึกอาชีพหากทั้ง ๒ ฝ่ายประเมินร่วมกันและเห็นว่าผู้ฝึกอาชีพต้องการและจัดการฝึกในสถานประกอบการตามแผนการฝึก

๓) ด้านผู้เรียนมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ เข้ารับการฝึกอาชีพตามตารางที่กำหนดไว้ และทำสัญญาฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ

๔) ด้านบุคลากรมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ ร่วมประชุม สัมมนาทั้ง ๒ ฝ่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างการฝึกอาชีพ ครูนิเทศเข้าไปติดตาม และสังเกตการณ์การฝึกอาชีพในสถานประกอบการตามที่กำหนดแผนการนิเทศร่วมกันของทั้ง ๒ ฝ่าย ครูผู้สอนควบคุม และสอนพื้นฐานความรู้ตามตารางสอนตามที่หลักสูตรกำหนด และครูฝึกควบคุมและฝึกผู้ฝึกอาชีพตามตารางฝึกอาชีพที่กำหนด

๒.๔ องค์ประกอบการประเมิน มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑) ด้านความร่วมมือมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ ประโยชน์ที่ได้รับของสถานศึกษาและสถานประกอบการ ศักยภาพของทรัพยากรต่างๆเพื่อยกระดับในการร่วมมือครั้งต่อไป และรูปแบบความร่วมมือนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ



๒) ด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมความเป็นได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ หลักสูตรสามารถจัดตามหลักกระทรวงศึกษาธิการการเรียนทฤษฎีต่างๆ ในสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกอาชีพได้ การฝึกอาชีพสามารถฝึกผู้ฝึกอาชีพให้ตรงตามคุณลักษณะและสมรรถนะที่กำหนดร่วมกันทั้ง ๒ ฝ่าย และประสิทธิภาพของการนิเทศ

๓) ด้านผู้เรียนมีความเหมาะสมความเป็นได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ ผู้ฝึกอาชีพมีคุณลักษณะและสมรรถนะตามที่สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดไว้ครบถ้วน และผู้ฝึกอาชีพเข้ารับการฝึกตามตารางการฝึกครบถ้วนตามที่กำหนด

๔) ด้านบุคลากรมีความเหมาะสมความเป็นได้ในการนำไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงระดับมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารทั้ง ๒ ฝ่ายให้การสนับสนุนความร่วมมือเพียงพอ ครูผู้สอนสามารถสอนตามตารางอย่างครบถ้วน ครูนิเทศสามารถนิเทศตามตารางนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน และครูฝึกสามารถฝึกผู้ฝึกอาชีพตามตารางฝึกอย่างครบถ้วน

๓. การประเมินรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อการพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมากที่สุด สรุปผลการประเมินรูปแบบได้ดังตารางดังนี้

ตารางค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินรูปแบบรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อการพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
๑. องค์ประกอบการกำหนดเป้าหมายและหลักการ	๔.๕๑	๐.๕๐	มากที่สุด
๒. องค์ประกอบการวางแผน	๔.๔๕	๐.๕๐	มาก
๓. องค์ประกอบการดำเนินงาน	๔.๕๐	๐.๕๑	มากที่สุด
๔. องค์ประกอบการประเมิน	๔.๕๐	๐.๔๕	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	๔.๔๙	๐.๔๙	มาก

จากตาราง พบว่า รูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อการพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบ พบว่าความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบการกำหนดเป้าหมายและหลักการ



องค์ประกอบการดำเนินงาน และ องค์ประกอบการประเมิน และองค์ประกอบที่มีความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมาก ได้แก่ องค์ประกอบการวางแผน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคน
ด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามที่ได้
สรุปผลการวิจัยตามลำดับมาแล้วนั้น มีประเด็นสำคัญ ที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

๑. องค์ประกอบของรูปแบบความร่วมมือเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของ
วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ
หลัก คือ การกำหนดเป้าหมายและหลักการ การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมิน และในแต่ละ
องค์ประกอบหลักประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบย่อยคือ ด้านความร่วมมือ ด้านหลักสูตร ด้าน
ผู้เรียน และบุคลากร จากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าในการให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนา
กำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จะต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนด
เป้าหมายและหลักการ การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินอย่างเข้มแข็ง นอกจากนี้ในการ
ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวในเรื่องความร่วมมือเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัย
อาชีวศึกษา อาทิ เช่น ในการกำหนดเป้าหมายและหลักการ หรือการวางแผนในการดำเนินงาน และ
การประเมินจำเป็นจะต้องมีการปฏิบัติอย่างเข้มแข็งและจริงจังเกี่ยวกับความร่วมมือ หลักสูตร ผู้เรียน
และบุคลากรของวิทยาลัยอาชีวศึกษา เนื่องจากการอาชีวศึกษาได้ว่าเป็นการศึกษาและฝึกอบรม
วิชาชีพ เพื่อมุ่งผลิตกำลังคนงานอาชีพที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะที่ถูกต้อง ทั้ง
ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้สามารถเข้าสู่อาชีพที่ตนถนัดอย่างมีคุณภาพและ
สามารถทำงานได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน หลักการที่สำคัญของการปฏิรูปการ
อาชีวศึกษาคือ จะต้องจัดอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงานและสภาพเศรษฐกิจ และ
สังคมของประเทศ โดยจะต้องมีการวางระบบเพื่อให้มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลาย
ในการปฏิบัติ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการ
ฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติงาน ให้มีการปรับปรุงคุณภาพการอาชีวศึกษาโดยครอบคลุมด้านหลักสูตรการ
เรียน การสอน การวัดและประเมินผล และการพัฒนาครูอาจารย์อย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับ
หลักการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๕๔ : ๓๑-๓๕) ที่ว่าการอาชีวศึกษาจะต้องพัฒนา
ระบบความร่วมมือ หลักการ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งทฤษฎีและเชี่ยวชาญภาคปฏิบัติ จึง
จำเป็นที่จะต้องร่วมมือกับภาคเอกชนและผู้ประกอบการในการฝึกงานให้นักศึกษา ระบบความร่วมมือ
ดังกล่าวเป็นกลไกสำคัญที่จะเอื้อให้จัดการศึกษาแนวใหม่ได้ตามความต้องการของตลาดแรงงาน
ภาคเอกชนจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นขึ้นการกำหนดวิสัยทัศน์ เป็นหมาย ความต้องการ การ
พัฒนาหลักสูตร การฝึกงาน และการประเมินสมรรถนะของผู้ฝึกอบรมครบกระบวนการความร่วมมือ
และควรทบทวนหลักสูตรการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และความต้องการในการใช้
กำลังคน เน้นการพัฒนาความรู้ และทักษะภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารได้ รวมทั้ง
ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ และสารสนเทศให้สามารถใช้งานได้ ขยายการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี
และสหกิจศึกษาเพื่อเน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการ



นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (๒๕๖๐ : ๑๓-๑๕, ๑๕-๑๗, ๓๓) ได้พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช ๒๕๕๖ ให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เน้นการประกอบอาชีพอิสระมีความยืดหยุ่นเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถปรับให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ และตามความต้องการของสถานประกอบการ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในหลักการบริหารและจัดการวิชาชีพ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและหลักการการอาชีพที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพการโรงแรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยีสอดคล้องกับทฤษฎี ศรีชมพู (๒๕๕๗) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ รูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๒. การประเมินรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อการพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบย่อย พบว่า องค์ประกอบการกำหนดเป้าหมายและหลักการ องค์ประกอบการดำเนินงาน และองค์ประกอบการประเมิน มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมากที่สุด และองค์ประกอบการวางแผนมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมาก

จากผลการประเมินรูปแบบจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบการกำหนดเป้าหมายและหลักการ องค์ประกอบการดำเนินงาน และองค์ประกอบการประเมิน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการอาชีวศึกษามีจุดมุ่งหมายของการบริหารและการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี ได้ระบุจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และจุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นไปเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความสามารถในการแข่งขันระดับสากล ให้ชุมชน สังคม สถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การผลิตและพัฒนากำลังคน การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ และการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ให้มีการระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชน ในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพโดยคำนึงถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม มีการจัดทำแผนปฏิบัติการความ



ร่วมมือและการระดมทรัพยากรจากสถาบันการอาชีวศึกษาสถานประกอบการและชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ โดยรัฐต้องสนับสนุนให้มีความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม วิชาชีพระหว่างหน่วยงานภาครัฐ สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายและหลักการทั้งในระดับพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา และหน่วยงานของอาชีวศึกษาในทุกระดับจนถึงสถานศึกษา เพราะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงมีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับการพัฒนาองค์กร ซึ่งปัจจุบันนี้หลายองค์กรได้เริ่มให้ความสำคัญกันมากขึ้นเพราะทรัพยากรมนุษย์ (human resource) หรือคน ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในทุกองค์การโดยการใช้แรงงาน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ประสานงาน อำนวยความสะดวกต่อสิ่งต่างๆ เพื่อจุดมุ่งหมายขององค์การ เมื่อคนหรือบุคลากรมีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความร่วมมือ และความสามารถ องค์การนั้นย่อมจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายขององค์การ และวิธีดำเนินการบริหารและการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคีมีวิธีดำเนินการ ๔ ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ ขั้นตรวจประเมินผล การดำเนินการ และขั้นสรุปผลการดำเนินการซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไคสเนอร์ และคณะ (Kisner & et al, ๑๙๙๗) เกี่ยวกับรูปแบบการสร้างความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษากับสถานประกอบการในรูปของการดำเนินธุรกิจว่าวิธีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน คือ การทบทวนพันธกิจของหน่วยงาน, การเลือกสรรคู่ดำเนินธุรกิจร่วม, การกำหนดเป้าหมายการทำงาน (goal) ที่ชัดเจนร่วมกัน, การบำรุงรักษาไว้ซึ่งระดับความสัมพันธ์กับคู่ดำเนินธุรกิจร่วม และการประเมินผลความสำเร็จของความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธานินทร์ ศรีชมพู (๒๕๕๗) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ รูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารงานระบบทวิภาคีในสถานศึกษา ประกอบด้วย ๒ องค์ประกอบย่อย คือ คณะกรรมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ๗ หน้าที่ ขอบข่ายงานการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ๘ ภารกิจ กระบวนการประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำหรือการสั่งการ การลงมือปฏิบัติ การควบคุมตรวจสอบและประเมิน และการปรับปรุงและพัฒนา สมรรถนะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ๓สมรรถนะ และปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการประเมินรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด



ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้

๑.๑ หน่วยงานในระดับนโยบายอันได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดนโยบายและขั้นตอนในการดำเนินงานพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๒ หน่วยงานในระดับปฏิบัติ คือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสามารถนำองค์ประกอบของรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรม

๑.๓ ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาควรนำรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปประยุกต์ใช้จัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของสถานศึกษา

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๒.๑ ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๒.๒ ควรมีการวิจัยและพัฒนา (research and development) รูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านธุรกิจโรงแรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา



บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑. แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/webld/pdf/AA/A_32.pdf.
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (๒๕๕๔). อาชีวศึกษากับความต้องการของบุคคลและสังคม. แหล่งที่มา: <http://www.teenpath.net/cibtebt.asp?ID=13500>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กระทรวง. (2562). สถิตินักท่องเที่ยว. แหล่งที่มา: <http://thai.tourismthailand.org/about-tat/statistic>.
- ชูศักดิ์ บุญปัญญา. (2555). สภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคพะเยา บัณฑิตวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธานินทร์ ศรีชมพู. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- วีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. (๒๕๕๕). คุณภาพงานบริการ. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมล.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). การพัฒนางานวิจัยอาชีวศึกษาให้เป็นมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๔). ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ.2552-2561. กรุงเทพมหานคร: พรินทมนกรภาพิค.
- Chusak Bunpanya. (2012). Management conditions for bilateral vocational education Mechanics Program Phayao Technical College Graduate School. Graduate School Thesis Chiang Mai University
- Kisner & et al.. (1997). The Leadership Challenge. SanFrancisco: Jossey-Bass.
- Kritman Wattana-Narong. (2011). Vocational education and needs of individuals and societies. Search from <http://www.teenpath.net/cibtebt.asp?ID=13500>.
- Ministry of Education. (2008). Vocational Education Act BE 2551. Search from http://www.moe.go.th/webld/pdf/AA/A_32.pdf.
- Office of the Education Council. (2011). Strategy of production and human development of the country during the educational reform in the second decade. 2009-2018. Graphic sweet chillies, Bangkok.
- Thanin SiChompoo. (2014). Development of a bilateral vocational education system administration model in educational institutions Under the Office of the Vocational Education Commission. Education: Master's thesis.
- The Office of the Vocational Education Commission (2017). Professional vocational research development. Bangkok: Office of Policy and Planning Office of the Vocational Education Commission.
- Tourism in the country. Ministry. (2019). Tourist statistics. Search from <http://thai.tourismthailand.org/about-tat/statistic>
- Weeraphong Chalermjirarat. (2012). Service quality. Bangkok: Duangkamol Company Limited.